

РОЗКРИТТЯ БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ ЗА ЗАПИТОМ ПОДАТКОВОГО ОРГАНУ: ТІЛЬКИ В ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВИПАДКАХ!

У жовтні 2021 року змінилися правила розкриття банківської таємниці: постановою Правління НБУ від 04.10.2021 № 98 були внесені зміни до Правил зберігання, захисту, використання і розкриття банківської таємниці, затверджених постановою Правління НБУ від 14.07.2006 № 267 (далі – Правила № 267). Про це ми писали в «БАЛАНСІ», 2021, № 42, с. 5.

Головне побоювання в багатьох суб'єктах господарювання викликав зміст п. 14 гл. 3 оновлених Правил № 267. Цей пункт передбачає, що банки за запитом уповноважених державних органів та осіб, зазначених у ст. 62 Закону 07.12.2000 № 2121-III «Про банки і банківську діяльність» (далі – Закон № 2121), надають у паперовому або електронному вигляді інформацію про банківські рахунки клієнтів та операції, проведені на користь або за дорученням клієнта, серед яких операції без відкриття рахунків. Наприклад, банки повинні розкривати відомості, що є на конкретну дату або за певний проміжок часу, стосовно юрособи або фізособи, у тому числі підприємця, зокрема про залишок коштів на рахунку, операції зі списання з рахунків та/або зарахування на рахунки, а також про призначення платежу.

Проте слід пам'ятати, що таку інформацію банки можуть надати держорганам **тільки з дотриманням вимог ст. 62 Закону № 2121.**

Так, **органам ДПС** інформація, що містить банківську таємницю, надається тільки (п. 4 ч. 1 ст. 62 Закону № 2121):

- щодо наявності банківських рахунків;
- у випадках і в обсязі, визначених Угодою між Урядом України та Урядом США для поліпшення виконання податкових правил і застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA) та іншими міжнародними договорами, які містять положення про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, або укладеними на їх підставі міжвідомчими договорами. Порядок розкриття такої інформації встановлюється НБУ;
- щодо дотримання резидентами встановлених НБУ граничних строків розрахунків за операціями експорту та імпорту товарів.

Як бачите, розкрити податківцям банківську таємницю банки мають право тільки у трьох випадках. І серед цих випадків немає згадки про залишок коштів на рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки і призначення платежів.

Саме тому НБУ в Листі № 105354 (див. нижче), відповідаючи на запитання про порядок розкриття банками банківської таємниці за запитом органів ДПС, посилається на ст. 62 Закону № 2121 і зазначає таке. **Інформація про залишок коштів на рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки і призначення платежів** за такими рахунками відсутня в переліку банківської таємниці, яка розкривається банками на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Тобто **податковим органам таку інформацію банки надавати не будуть!**

Олена КАНТЕРМАН, юрист

ЛИСТ Національного банку України від 09.11.2021 № 18-0005/105354

ПРО РОЗКРИТТЯ БАНКАМИ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО МІСТИТЬ БАНКІВСЬКУ ТАЄМНИЦЮ (Витяг)

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув <...> запит від 03.11.2021 вих.

№ 1 про доступ до публічної інформації та в межах компетенції повідомляє таке.

<...>

Відповідно до частини 2 статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Національний банк згідно зі статтею 2 Закону України «Про Національний банк України» (далі – Закон про Національний банк) є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Згідно з пунктом 22 частини першої статті 7 Закону про Національний банк та положень статті 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (далі – Закон про банки) Національний банк здійснює методологічне забезпечення з питань зберігання, захисту, використання та розкриття інформації, що становить банківську таємницю, видає нормативно-правові акти з питань зберігання, захисту, використання та розкриття інформації, що становить банківську таємницю, та надає роз'яснення щодо застосування таких актів.

Так, постановою Правління Національного банку України № 267 від 14.07.2006 <...> затверджені Правила зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці (далі – Правила), які визначають вимоги до захисту, зберігання, використання та розкриття інформації, яка містить банківську таємницю.

Відповідно до пункту 14 глави 3 Правил банки, за запитом уповноважених державних органів та осіб, визначених у частині першій статті 62 Закону про банки, надають [інформацію. – Ред.] у паперовому або електронному вигляді згідно з вимогами, викладеними в додатку до цих Правил.

При цьому при заповненні відповідних колонок додатка до Правил банки керуються вимогами пункту 9 глави 3 Правил, згідно з якими банк на запит державних органів, визначених стат-

тею 62 Закону про банки, розкриває інформацію, що становить банківську таємницю, в обсягах, визначених Законом про банки для відповідного державного органу.

Відповідно до пункту 4 частини першої статті 62 Закону про банки інформація щодо юридичних та фізичних осіб, що становить банківську таємницю, розкривається банками центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику:

а) на його запит щодо наявності банківських рахунків;

б) у випадках та в обсязі, визначених Угодою між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил і застосування положень Закону США «Про податкові вимоги до іноземних рахунків» (FATCA) та іншими міжнародними договорами, що містять положення про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або укладеними на їх підставі міжвідомчими договорами. Порядок розкриття такої інформації встановлюється Національним банком України;

в) на його запит щодо дотримання резидентами встановлених Національним банком України граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів.

Виходячи з викладеного, **інформація про залишок коштів на рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки та призначення платежів за такими рахунками відсутня серед переліку банківської таємниці, яка розкривається банками на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.**

*Начальник Управління
Юридичного департаменту
Національного банку України
Віталій ЖУКОВСЬКИЙ*

Ред. Виділено за текстом редакцією.